

Акт

лісопатологічного обстеження лісових насаджень по Сарненському надлісництву філії "Поліський лісовий офіс" ДП «Ліси України», Рівненської області

“28” травня 2025 р.

м. Сарни

Нами, комісією на підставі поданого виклику філії «Поліський лісовий офіс» ДП «Ліси України» №6122/34.4.1-2025 від 21.05.2025 року та наказу в складі: головного спеціаліста відділу мисливського господарства, охорони та захисту лісів Північно-Західного міжрегіонального управління лісового та мисливського господарства Антона СТЕЛЬМАХА, завідувача сектору моніторингу стану лісових насаджень філії «Рівнелісозахист» ДСЛП «Київлісозахист» Михайла ЛЕГКОБИТА, за участю начальника Сарненського надлісництва філії «Поліського лісового офісу» ДП «Ліси України» Василя ШПАКОВСЬКОГО, інженера 1 категорії з охорони і захисту лісів «Поліського лісового офісу» ДП «Ліси України» Сергія КОВША та лісничих Сарненського надлісництва «Поліського лісового офісу» ДП «Ліси України», а саме: лісничого Будимлянського лісництва Віталія ТОРЧИЛО, лісничого Карпилівського лісництва Володимира ГОЛЬОНКА, лісничого Костянтинівського лісництва Олега ЗАРВИ, лісничого Руднянського лісництва Володимира ЦИМБАЛЮКА, помічника лісничого Кричильського лісництва Романа РАДЬКА, лісничого Немовицького лісництва Андрія НОВАКА було проведено лісопатологічне обстеження насаджень сарненського надлісництва філії "Поліський лісовий офіс" ДП «Ліси України» на предмет доцільності призначення заходів з поліпшення санітарного стану лісів на 2025 рік.

Таксаційна характеристика та запаси деревини, внесені в лісопатологічний журнал, вказано згідно:

– матеріалів лісовпорядкування 2019 року за станом на 01.01.2020 року по Сарненському надлісництву філії "Поліський лісовий офіс" ДП Ліси України
Насадження обстежені в натурі, у ході лісопатологічного обстеження на загальній площі – 69,9 га, а саме: ВСП – на площі – 69,9 га.

Лісопатологічний журнал:

Лісництво (урочище)	Номер кварталу	Номер виділу	Площа виділу, гектарів	Номер підвиділу	Площа осередку, га	Коротка таксаційна характеристика насадження відповідно до матеріалів лісовпорядкування								Категорія захищеності	Вид запланованих заходів	Причини призначення заходів	Інтенсивність ураження, %	Ступінь ураження
					загальна	склад	вік, років	повнота	бонітет	середня висота, м	середній діаметр, см	запас деревостану, куб. метрів на 1 га						
1	2	3	4	5	6	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	19		
Карпилівське	84	39	1.3		1.3	10СЗ	59	0.60	3	16	20	160	4	ВСП	стовбурові шкідники	21	середня	
Карпилівське	72	1	0.7		0.7	10СЗ+БП	80	0.60	1	24	28	305	4	ВСП	стовбурові шкідники	5	слабка	

Карпильське	72	8	4.5		4.5	10СЗ+БП	66	0.60	2	20	24	260	4	ВСП	стовбурові шкідники	5	слабка
Карпильське	90	58	6.6		6.6	10СЗ	54	0.60	2	16	24	250	3	ВСП	стовбурові шкідники	5	слабка
Будимля	6	48	5.5	1	4.8	10СЗ	62	0.60	2	19	24	225	4	ВСП	стовбурові шкідники	5	слабка
Руднянське	72	7	5.8		5.8	10СЗ+БП	80	0.60	1	25	28	380	4	ВСП	стовбурові шкідники	1	відпад
Руднянське	75	10	3.4		3.4	10СЗ+БП	75	0.60	1	26	30	430	4	ВСП	стовбурові шкідники	3	відпад
Руднянське	79	28	4.8		4.8	9СЗ1БП	65	0.60	1	23	28	390	4	ВСП	Вітровал, бурелом	2	відпад
Руднянське	82	25	2.6		2.6	9СЗ1БП	60	0.60	1А	25	28	300	4	ВСП	Вітровал, бурелом	6	слабка
Руднянське	87	3	2.1		2.1	10СЗ+БП	70	0.60	1	24	24	410	4	ВСП	Вітровал, бурелом	1	відпад
Костянтинівське	46	6	2.6		2.6	6БП2ОС1ДЗ1ГЗ	55	0.60	1	23	26	250	3	ВСП	стовбурові шкідники	18	середня
Костянтинівське	47	13	2.1		2.1	7БП2БП1ЯЗ+ОС+ГЗ+ДЗ	65	0.60	2	23	26	310	4	ВСП	стовбурові шкідники	11	середня
Костянтинівське	48	4	8.5	1	0.6	4ВЛЧ2БП1ЯЗ1ОС2ГЗ+КЛГ	70	0.60	2	22	28	180	4	ВСП	стовбурові шкідники	16	середня
Костянтинівське	48	11	2.2		2.2	8ВЛЧ1БП1ГЗ+ДЗ	46	0.60	1	17	22	150	4	ВСП	стовбурові шкідники	17	середня
Костянтинівське	48	2	3.1		3.1	6ВЛЧ2ЯЗ1БП1ГЗ	60	0.60	1	24	26	270	4	ВСП	стовбурові шкідники	8	слабка
Костянтинівське	48	10	3.1		3.1	5БП2ГЗ1ОС2ВЛЧ+ЯЗ+ДЗ+ЯЛС	55	0.60	1	24	28	220	4	ВСП	стовбурові шкідники	36	сильна
Кричильське	28	38	0.9		0.9	10СЗ+БП	75	0.60	1	26	32	410	4	ВСП	стовбурові шкідники	10	середня
Кричильське	41	10	1.7		1.7	10СЗ+БП	70	0.60	1	25	28	380	4	ВСП	стовбурові шкідники	7	слабка
Кричильське	41	11	1.4		1.4	9СЗ1БП	56	0.60	2	18	24	240	4	ВСП	Вітровал, бурелом	1	відпад
Кричильське	41	12	2.4		2.4	8СЗ(80)2СЗ(60)	80	0.60	1	27	36	290	4	ВСП	стовбурові шкідники	8	слабка
Кричильське	74	1	5.4	1	3.6	10СЗ+БП	75	0.60	1	23	28	355	4	ВСП	стовбурові шкідники	2	відпад
Кричильське	96	36	0.5		0.5	10СЗ+БП	65	0.60	1	24	28	360	4	ВСП	стовбурові шкідники	7	слабка
Кричильське	108	7	4.6		4.6	10СЗ	65	0.60	1	21	26	370	4	ВСП	стовбурові шкідники	1	відпад
Немовицьке	47	1	8.4	1	4.5	4ВЛЧ4БП1ОС1ГЗ+ДЗ+ЯЗ	53	0.60	2	20	22	200	4	ВСП	стовбуrowa гниль	40	сильна

Разом виявлено по підприємству:

69.9

В тому числі:

відпад

слабка

середня

сильна

69.9

25.7

26.9

9.7

7.6

Шкідники

54.5

відпад

слабка

середня

сильна

17.4

24.3

9.7

3.1

стовбурні шкідники

54.5

17.4

24.3

9.7

3.1

Хвороби

4.5

відпад

слабка

середня

сильна

4.5

Коренева губка

стовбуrowa гниль

4.5

4.5

Інші причини

10.9

відпад

слабка

середня

сильна

8.3

2.6

Вітровал, бурелом

10.9

8.3

2.6

Захаращеність

Сніголом

При проведенні обстеження встановлено, що основною причиною всихання даних насаджень є ураження стовбуровими шкідниками. Сухостійні і всихаючі дерева сосни поодинокі уражені, а в більшій частині відпрацьовані комплексом вторинних шкідників (при відлущенні відмерлої кори, чітко видно ознаки життєдіяльності вторинних шкідників, а саме маточні та личинкові ходи, шлюбні камери, льотні отвори, а також продукти життєдіяльності, тощо). На підстилці ділянок було виявлено значну кількість опалих пагонів сосни, що свідчить про заселення дерев малим і великим сосновими лубоїдами. На дуже ослаблених деревах наявні ознаки заселення вищезгаданих шкідників, льотні отвори, V - VI категорія стану дерев сосни повністю відпрацьовані комплексом вторинних шкідників.

Дані осередки вторинних шкідників та хвороб лісу виявлені, на них складені повідомлення про погіршення санітарного стану.

Частина насаджень, які обстежуються були пошкоджені внаслідок сильних поривчастих вітрів (*стихійного явища, бурелому та вітровалу*), що пройшли на території Сарненського надлісництва філії "Поліський лісовий офіс" ДП "Ліси України" в 2024 році. Частина дерев різних порід зі зламаними навіпіл стовбурами і обламаними кронами (з відхиленням стовбура більш ніж на 30 градусів від вертикальної осі) та хмизу за рахунок чого створюється захаращеність.

Вітровальні, буреломні дерева та захаращеність є осередками розповсюдження та поширення стовбурових шкідників. Для наведення лісів до належного санітарного стану, збереження стійкості насаджень, запобігання розвитку патологічних процесів у Сарненському надлісництві, зменшення шкоди, що завдається шкідниками, хворобами, рекомендовано провести вибіркові санітарні рубки (ВСР), з метою оздоровлення насаджень у максимально стислі строки за умови недопущення негативного впливу на навколишнє природне середовище.

Дерева вільхи, берези, осики, граба знаходяться з ураженням кореневої системи комлевою гниллю в минулі роки. Дані дерева в більшій мірі з обламаними кронами та вивернутою кореневою системою. Також відмічається, що частина цих дерев не відноситься до жодної з категорій технічної придатності, тобто є неліквідна деревина.

Спостерігається ураження частини насаджень берези та вільхи стовбуровою гниллю. Дані насадження були пошкоджені в минулих роках та поточному році, періодичним надмірним зволоженням (частково підтоплені), за рахунок великої кількості весняних опадів та паводків на річках, що в значній мірі вплинуло на мікроклімат насаджень та ослабило їх. Значна частина дерев вільхи та берези суховершинить, за рахунок чого спостерігається обломування верхівкових гілок. Відмічається наявність комлевої гнилі, яка переходить в серцевинну гниль. Дерева III-VI-ї категорії стану, під впливом поривчастих вітрів, дерева з загнившою кориневою системою вітровальять. Під час обстеження було детально оглянуто кореневу систему дерев та встановлено, що дерева уражені комлевою гниллю. Внаслідок чого камбій в зоні тонкої кори темно-бурого кольору, а заболонь частково вкрита плямами поперечної гнилі. В результаті дані дерева інтенсивно продовжують всихати. На підставі цього, не доцільно залишати породу осики, берези, вільхи в даних насадженнях, оскільки деревина трухне та втрачає технічну якість деревини.

Насадження швидко втрачають свої лісогосподарські та захисні властивості, відпад перевищує приріст. В насадженнях швидкими темпами проходить накопичення низькосортної деревини. Санітарний стан даних насаджень визнано незадовільним. Для наведення лісів до належного санітарного стану, збереження стійкості насаджень, запобігання розвитку патологічних процесів у лісах надлісництва, зменшення шкоди, що завдається шкідниками, хворобами, рекомендовано провести вибіркові санітарні рубки (ВСР). Рубки провести у максимально стислі строки за умови недопущення негативного впливу на навколишнє природне середовище.

Лісовій охорні підприємства вести постійний нагляд за суміжними насадженнями, при виявленні появи осередків шкідників та хвороб лісу, в найкоротші термін проектувати проведення заходів з поліпшення санітарного стану лісів.

Висновки та пропозиції:

1. Лісопатологічне обстеження насаджень проведено на загальній площі – **69,9** га. Обстежені насадження створюють незадовільний санітарний стан, деревина втрачає свої технічні якості, проходить розповсюдження стовбурових шкідників.

2. Для наведення належного санітарного стану лісів, з метою запобігання розповсюдження шкідників та хвороб лісу, заходи з поліпшення санітарного стану лісів рекомендовано провести на площі – **69,9** га, а саме: ВСР – на площі **69,9** га.

4. Рубки провести згідно "Санітарних правилах в лісах України", затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 27 липня 1995 р. № 555 (ЗП України, 1995 р., № 10, ст. 253; Офіційний вісник України, 2016 р., № 87, ст. 2839), в редакції постанови КМУ від 26 жовтня 2016 року №756 зі змінами що вносяться постановою КМУ від 9 грудня 2020 р. № 1224.

5. Осередки стовбурових шкідників, що зафіксовані під час лісопатологічного обстеження, підлягають моніторингу санітарного стану насаджень спеціалістами підприємства, та у разі не зафіксованого осередку вторинних шкідників на обліку підприємства, вони підлягають обов'язковій фіксації. Вживати додаткові заходи до запобігання їх поширенню та зростанню чисельності.

6. Лісовій охороні підприємства вести постійний нагляд за суміжними насадженнями, де виявлено шкідники та хвороби лісу. Осередки шкідників та хвороб лісу виявлені даним лісопатологічним обстеженням поставити на облік, згідно лісопатологічного журналу.

7. При проведенні відводів, під ВСР, середнього та сильного ступеня враховувати факти зниження повноти нижче критичної (у відповідності до діючих СПЛУ), та при фактичному встановленні даних фактів проектувати в місцях інтенсивної рубки проведення суцільних санітарних рубок.

8. Спеціалістам підприємства, при виявленні червонокнижних рослин та тварин, діяти згідно чинного законодавства.

9. Лісопатологічне обстеження спеціалістами філії «Рівнелісозахист» ДСЛП «Київлісозахист» було проведене: 27-28.05.2025 року.

Акт складено в 4-ох примірниках.

1. Північно-Західне міжрегіональне управління лісового та мисливського господарства
2. Філія "Рівнелісозахист" ДСЛП "Київлісозахист"
3. Сарненське надлісництво філія "Поліський лісовий офіс" ДП "Ліси України"
4. Філія «Поліський лісовий офіс» ДП «Ліси України»

Акт підписали:

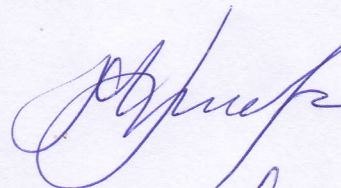
Завідувач сектору моніторингу
стану лісових насаджень філії "Рівнелісозахист"
ДСЛП "Київлісозахист"

Головний спеціаліст
відділу мисливського господарства,
охорони та захисту лісів Північно-Західного
міжрегіонального управління лісового
та мисливського господарства

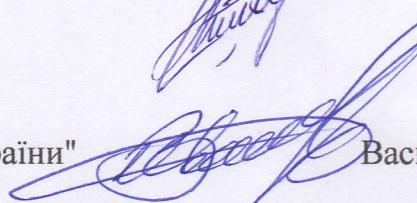
Начальник Сарненського надлісництва
філії "Поліський лісовий офіс" ДП "Ліси України"

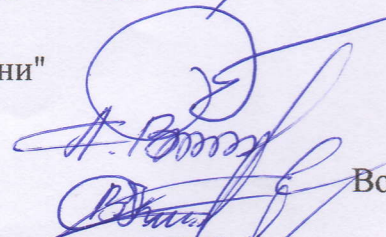
Інженер 1 категорії охорони і захисту лісу
філії "Поліський лісовий офіс" ДП "Ліси України"

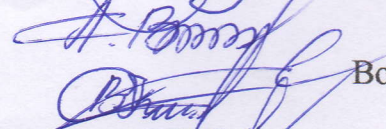
Лісничий Немовицького лісництва
Лісничий Карпилівського лісництва
Лісничий Костянтинівського лісництва

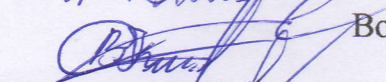
 Михайло ЛЕГКОБИТ

 Антон СТЕЛЬМАХ

 Василь ШПАКОВСЬКИЙ

 Сергій КОВШ

 Андрій НОВАК

 Володимир ГОЛЬОНКО

 Олег ЗАРВА

 Mark B. Bunker

Віталій ТОРЧИЛО
Володимир ЦИМБАЛЮК
Роман РАДЬКО